

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Otázky k rozhovorům

Oblast č. 1:

Myslíte si, že Vás proces příprav dobře připravil k výkonu PPPD?

Byly nějaké problémy, se kterými jste se v rámci příprav potýkal/a? (např. při sociálním šetření, psych. posouzení...)

Myslíte si, že jsou kritéria pro výběr uchazečů dobře nastavena a dokáží odhalit nevhodné uchazeče?

Jak celkově hodnotíte celý proces příprav, který vedl k zařazení do evidence, změnil/a byste na něm něco? Chybělo Vám nějaké téma, se kterým jste se potom setkala při výchově...?

Oblast č. 2:

Jaké máte zkušenosti se spoluprací s OSPOD a se soudy?

S kým dalším spolupracujete ohledně řešení situace dítěte a jak tuto spolupráci hodnotíte? (doprovázející organizace, lékař, psycholog...)

Myslíte si, že je nabídka služeb pro pěstouny dostačující? Je nějaká služba, kterou postrádáte?

Jaké názory má na PPPD vaše okolí?

Jak hodnotíte současné finanční zabezpečení PPPD?

Jak celkově vnímáte podporu, která se přechodným pěstounům dostává?

Oblast č. 3:

Existují nějaké děti, které byste do své péče odmítl/a přijmout a proč?

Co je podle Vás pro dítě v PPPD nejdůležitější?

Jaké nevýhody podle Vás může svěřením dítěte do PPPD mít?

Jaké máte zkušenosti s předáváním dítěte zpět do biologických rodin či do náhradní rodinné péče a s komunikací s nimi?

Jak se podle Vás dítě vyrovnává se změnou pečujících osob?

Jak trávíte čas, který máte po předání dítěte do další péče?

Přemýšlela jste někdy o jiné formě NRP?

Příloha č. 2: Přepis rozhovoru s respondentem č. 2

Myslíte si, že Vás proces příprav dobře připravil k výkonu PPPD?

Mě připravoval Trialog, moje vlastně doprovázející organizace a mě se ty přípravy moc líbily, byla to pro mě úplně nová věc a myslím si, že jsme tam měli od všeho kousek. Od těch právních věcí, přes lékařství a tady tu sociální oblast. Navštívili jsme Chovánek a Klokánek tady v Brně, SOS vesničky... Takže si myslím že ty přípravy byly dobrý ale ono stejně vás to nepřipraví protože to každý dítě je individuální a vše kolem něj, příběh té matky a všechno kolem toho, takže v takovém tom základním jo, ale potom přicházíte na plno věcí, který by vás předtím ani nenapadly a tam si myslím že hrozně chybí ta spolupráce té doprovázející organizace, sociální pracovnice a mě, protože oni řeší všechno jen podle předpisů ale vás už se nikdo nezeptá, jak je na tom to dítě, jestli máte kontakt s tou rodinou, jak to funguje s tou rodinou, jestli se o to dítě zajímá... a to je tolik věcí co tam nefunguje a to přijde až jste v tom, to člověka při přípravách vůbec nenapadne. Ale jinak ta příprava, ten základ si myslím, že byl pěkný.

Byly nějaké problémy, se kterými jste se v rámci příprav potýkal/a? (např. při sociálním šetření, psych. posouzení, případně ztráta motivace, zdouhavost celého procesu...)

No...já jsem na tohle přišla tak, že jsem hrozně chtěla dělat něco, co má smysl. Jsem fotografka a potom jsem dělala v kanceláři, a to mě hrozně nebavilo, tak jsem si říkala, já to nevydržím do důchodu, musím dělat něco co má smysl a přišla jsem takovýma různýma oklikama tady na tohle. Paní Hlásková, která je vlastně zakladatelkou tady té péče, mi poradila, ať si zajdu tady na magistrát na odbor péče o dítě a tam zažádat o to pěstounství. Prvně vás teda proklepnou, jestli jste zabezpečená, finančně, lékařská zpráva, pak psychotesty. Ty přípravy trvaly asi 3–4 měsíce, ty přípravy jsem skončila v lednu a zařadili mě až v květnu. Celkově to trvalo asi rok. Teď to někdy trvá i dýl, tam záleží... ten proces je dlouhý ale ono je to potřeba, protože tam narazíte na tolik věcí, co vás vůbec nenapadnou. Člověk se nadchne, „jéé“ já se půjdu starat o miminka, ale pak vám z toho prostě vyplyne tolik věcí jo, že já si myslím, že je to dobře.

Myslíte si, že jsou kritéria pro výběr uchazečů dobře nastavena a dokáží odhalit nevhodné uchazeče?

Nemyslím si. Máme s tím špatný zkušenosti. Možná je to ale subjektivní, co člověk to názor, jo. Já si spíš myslím, že problém je v tom, že potom nespolupracuje ta organizace a sociálka. Abysme všichni tři pořád pracovali na tom, aby to pro to děcko bylo to nejlepší. Oni nespolupracujou. Dokonce když si mě jedna matka chválila, tak jí ta sociálka řekla, že já se mám starat jen o to, aby děcko mělo čistej zadek a co jíst. Jako tohle přece nejde, to je tak strašně neprofesionální! Už jenom z toho, že jednak bysme měli spolupracovat jo, my nejsme žádní blbci jako... abysme tady dělali jenom poskoky, a ona se nepřijde za rok na to děcko ani jednou podívat. Tohle se musí změnit, ten přístup je takovej neosobní, je to necitlivý, ale je to o lidech, třeba moje kolegyně mají sociálky, který takhle spolupracujou. Je to všechno vždycky o těch lidech.

Jak celkově hodnotíte celý proces příprav, který vedl k zařazení do evidence, změnil/a byste na něm něco? Chybělo Vám tam nějaké téma, se kterým jste se potom setkala při výchově...?

To nevím, mě se to líbilo. Tam bylo dobrý, že my jsme mívali dvakrát do roka školení a na závěr nám dali takovej papír, kde my jsme psali, co bysme potřebovali, co bysme chtěli a oni to třeba zařídili. Jezdila nám přednášet třeba paní primárka o těch miminkách, co s něma když je nějaký problém a tak. Pak tam přišel právník, takže oni se nám snažili potom to, co nám chybělo doplnit, takže to bylo docela fajn.

Jaké máte zkušenosti se spoluprací s OSPOD a se soudy?

To si myslím, že je jedinej problém. Jinak jako všechno tady funguje jo. Ale ta spolupráce, tam je to hodně o těch lidech. Já jsem začala s paní sociální spolupracovat líp až tak u toho pátýho dítěte. U toho čtvrtýho jsem vyřídila sama to, že potřeboval státní občanství a já nevím co, tak jsem to sama na matrice vyřídila. Nečekala jsem, že mě poděkuje. Chtěla jsem to, aby se to urychlilo jo. No a ona mě sociální sprdla jak malý děcko, co se do toho pletu. Tak jsem jí tenkrát řekla, že jsem nečekala poděkování, ale že teda mi vynadá to taky ne. To je takový úplně nelogický. Tak jsem jí říkala, že oni by si to přehazovali půl roku, kdo to vyřídí, a to děcko zatím roste a teď mělo jít do adopce, jo. Takže ty rodiče tady jezdili a čekali jo a oni by to neřešili vůbec. Je to takový...nevím no, já jsem s ní začala spolupracovat až fakt u toho pátýho dítěte. Ono to totiž ještě bylo tak... když my jsme začínali, tak půlka té...těch odborných, těch sociálek a lékařů tak i malinko přes polovinu

těch lidí bylo proti tady tomuto, proti pěstounské péči. Takže oni vám jako tak trošku házeli klacky pod nohy. Ona možná ta moje sociální pracovnice byla jedna z nich, protože třeba moje kolegyně má úplně úžasný zkušenosti se sociálkou. Že ji se vším pomohla jo... Ale třeba soud tady, tady je takovej mladší právník, tak do čtyřiceti, a ten je nesmírně vstřícněj. Tam když přijdu tak normálně to už je takový jako...všecko fičí. Těžko se to dá nějak shrnout jo, protože každěj je úplně jinej. Někde jsou ty lidi...mají srdce na dlani a někde holt to nefunguje no. Ale ta komunikace není dobrá. To říkaj všichni.

S kým dalším spolupracujete ohledně řešení situace dítěte a jak tuto spolupráci hodnotíte? (doprovázející organizace, lékař, psycholog...)

Tady řeknete, že děcko mám v péči a všichni mi maximálně vycházejí vstříc. Aji jsem šla k doktorovi a oni se na mě tak dívali, tak jsem řekla, že jsem pěstoun, aby si nemysleli, že jako babka přišla s děckem a oni jsou všichni hrozně vstřícní, ať už v dětské nemocnici nebo jinde... Když bych cokoli jako potřebovala, tak jsou fakt hrozně vstřícní.

Jaké názory má na PPPD vaše okolí?

Když jsem měla malou „cigáňu“, tak jen teda dva lidi, od kterých bych to teda vůbec nečekala, tak už se od té doby nepodívali do kočáru. Ale všichni ostatní jako hrozně fajn. To děcko bylo překrásný. Takže většina, je fajn. Takže jako s reakcema lidí mám velmi dobrý zkušenosti.

Myslíte si, že je nabídka služeb pro pěstouny dostačující? Je nějaká služba, kterou postrádáte?

No jako já ty služby moc nevyužívám. Akorát teda teď jako jsem měla problém se žádama. Ale to bylo takový, že jsem se nemohla hnout, tak si malou brala moje dcera, ale v podstatě jsem nežádala o pomoc tu organizaci. Já, když se mi to stalo, tak jsem volala na sociálku, protože jsem se nemohla postavit. Tak jsem volala, že je mi hrozně, že co jako mám dělat. No a ona mi řekla, že zavolá na soud a za dvě hodiny si pro malou někdo přijede a odveze vám ji. No tak jsem se ptala, kam ji dají a ona řekla, že bude nějaká volná pěstounka, ale ať už nepočítám s tím, že mi ji vrátí. Tak jsem řekla, že to teda nepřipadá vůbec v úvahu. Tak my tady děcko měsíc nebo dva zvykáme na nový pěstouny postupně a ona ho chce jen tak vzít a dát jinam, a tak jsem jí řekla, že to nepřipadá v úvahu pro mě. No a ona mi řekla, že si teda musím nějak poradit. Takže přijela moje dcera, vzala děcko na týden do Prahy, pak mě ho zase přivezla, pak si ho vzala znovu. Pak mi pomáhaly všechny

sousedky, jedna chodila děcko vytahovat z postele, druhá ho chodila koupat...všecky kamarádky mi pomáhaly. Pak jedna kamarádka zde byla týden. Takže z toho nejhoršího, kdy mi bylo jako fakt hrozně, tak mi prostě z toho pomohlo fakt moje okolí a moje rodina, ale oni ne, oni by to děcko sbalili a odvezli. Tohle není vyřešený, když se něco stane, aby se to dělo nějak citlivě, proč by zde třeba ta pěstounka, která je teda volná, nemohla jen docházet mi pomoci...aby to děcko nemuselo být vytržený z toho jeho prostředí nebo daný do Klokánku, oni si s tím nedělaj hlavu no.

Jak hodnotíte současné finanční zabezpečení PPPD?

No...je fakt, že já mám svoje rezervy. S tím jsem do toho šla, tak jako...kdybych je neměla, tak by to bylo „tak tak“. Ale tím že mám něco z dřívějšíka tak nemám problém. Ale když ty lidi žijou jen z toho... jako platu za to, tak to je takový na hraně.

Jak celkově vnímáte podporu, která se přechodným pěstounům dostává?

Já mám problém jen s tou sociálkou, jinak jsou všichni vstřícní. Ale fakt záleží, na koho zrovna natrefíte no, ale ta komunikace by se tam fakt měla zlepšit. Mě poprvé vyšla vstříc až u toho pátýho dítěte, tu holčičku jsem měla u sebe necelý dva roky. Její máma si šla odsedět trest a já jsem s ní navázala fakt dobrej vztah a pořád jsem chtěla, aby ta malá šla ode mě přímo k té matce, aby neměla žádnou přestupní stanici, ale bohužel se to nepodařilo no. Je teď v dlouhodobé péči a ti pěstouni teď dělají té matce problémy. Ale tady v tom případě jsme se sociálkou spolupracovali dobře, ale za ty dva roky, co u mě ta malá byla, tak sociálka k nám nepřišla ani jednou.

Existují nějaké děti, které byste do své péče odmítli/a přijmout a proč?

Já mám napsaný v té evidenci děti nula až jeden rok, my jsme byli jedni z prvních, kteří si to takhle mohli říct ještě. Ale teďka vážně uvažuji, že jestli si odpočnu, tak si to zvýším tak od tří do šesti let, maximálně do těch deseti. Ale to teď nedokážu posoudit, možná se nechám na chvíli vyřadit, abych se dala do kupy. A protože jsem na to sama tak si беру vždycky jedno dítě. Já mám v těch papírech, že preferuju černochoy, cikány...všechny co nikdo nechce, že mi vůbec na tomhle nezáleží, to jsem na kraji nahlásila, že kdyby se vyskytly takový děti tak si je vezmu. Bála bych se nějakýho zdravotního problému, já bych třeba dítěti nic nepíchla, moje kolegyně teď měla dítě, který mělo vývod jo... to bych asi nezvládla, já mám v evidenci napsaný, že nevádí menší zdravotní handicap. Já jsem říkala, že jsem hrozná posera, že bych mu třeba nezvládla píchat inzulin. Tady člověk musí vědět svoje hranice, ale co se týká rasy tak je mi to jedno, to by ani nešlo, si ty děcka nějak vybírat.

Co je podle Vás pro dítě v PPPD nejdůležitější?

Jste tady pro něho jo, že to dítě získá ten pocit bezpečí a má to úplně jinak nastavený, než kdyby bylo třeba v ústavu. Že ty děcka ukonejšíte... zjistíte co se děje, proč brečí. Já teda měla všechny děcka hrozně hodný, až je to divný... Já u těch děcek dělám to, aby se uměli rozhodovat, takže já od malinka se jich na všecko ptám. Protože si vždycky říkám, oni to budou mít v životě bůhví jaký a musí se umět rozhodovat, protože kdo ví, kdo po nich pak co bude chtít, jsou z různých podmínek, no.

Jaké nevýhody podle Vás může svěřením dítěte do PPPD mít?

No... to já nevím...Já třeba když si vezu to děcko z porodnice tak to mám pocitově úplně stejně, jak když jsem si vezla svoje. To děcko je tady v klidu, jste tady po něho a vychytáte si všechno, víte, co chce...takže si myslím, že to je jenom výhoda. Takže já si myslím, že to děcko potřebuje péči, ale nejdůležitější je to, že už je teda prokázany, že vlastně do toho roku se mu vlastně nejvíc vyvíjí ten mozek, a vy na něj zpíváte, mluvíte na něj a na těch děckách je to pak vidět. Důležitý je ten pocit bezpečí, moje děcka se nikoho nebojí, jo... jako že by dělaly scény a tak... takže já si myslím, že to je pro ně jen dobře.

Jaké máte zkušenosti s předáváním dítěte zpět do biologických rodin či do náhradní rodinné péče a s komunikací s nimi?

Třeba mě varovali před otcem toho jednoho děcka jo, že s ním jsou problémy a že jim tam na sociálce vyhrožuje, ale na mě si nikdy nic nedovolil, oni to berou tak, že jim to dítě ukradli jo a ta sociálka se k nim nechová dobře. Oni je chtějí zaškátulkovat...chtějí, aby se chovali jako všichni, ale oni ti cikáni nikdy takový nebudou. Jsou takhle založený, já se nechci zastávat takových těch, co nechtěj pracovat a nevím co...ale to je prostě jejich mentalita a já věřím, že by bylo mnohem míň problémů, kdyby s něma jednali jako...nemůžete se na ně povyšovat, oni to okamžitě vycítí a začnou bojovat jo. Tady ta rodina měla třeba čtyři děcka jo, a všechny jsou tak skvělý, žijou v jedné místnosti, ale oni jsou šťastný. Já jsem tam byla a měli tam vždycky uklizený a všechno...no, a to děcko jim nechtěj dát kvůli tomu bydlení, že bydlí na ubytovně. Ted si zažádali o nějaký byt, někdo z kraje jim pomáhá, ale sociálka je už rozhodnutá, že dítě je u dlouhodobých pěstounů a že jim ho nedá, přitom oni tak bojujou o svý dítě a mají je všechny tak vychovaný... Těžko říct co je dobře nebo špatně, ale když ta matka to děcko chce...tak by k tomu takhle přistupovat neměli. Já mám pořád strach, aby se tomu děcku něco nestalo, zvlášť když vím, že ty sociálky nikam nechoděj, tak pořád mám takovou tu obavu, aby mu někdo neublížil, jestli jsou v pořádku prostě. Takže já nemůžu říct, že by se ke mně ty rodiny chovaly špatně, spíš tam zase chybí ta spolupráce no. Když jsou přece hodný na mě, tak by byly i na tu sociálku, kdyby s něma jednala normálně. Jinak to předávání teda bylo vždycky dobrý.

Jak se podle Vás dítě vyrovnává se změnou pečujících osob?

Já měla jen jedno starší dítě teda, kterému jsem to musela vysvětlit no. Ta už měla přes dva roky, takže já jsem jí to furt vysvětlovala ale jí to furt nedocvakávalo. Oni sem ti pěstouni jezdili dlouho, to se táhlo myslím od listopadu a předávali jsme ji v dubnu, takže oni tady měli dveře dokořán, já jsem jim říkala, že můžou kdykoliv dojet, klidně celá rodina, aby si ta malá zvykala. Takže oni jezdili sem, pak jsem byla několikrát já u nich. Potom jsem ji tam nechávala třeba na dva dny a zase jsem ji vyzvedla. Takže se to takhle jako rozložilo a pak když jsem ji předala, než jsem dostala další dítě tak jsem za ní pořád jednou týdně jezdila. Vždycky jsem tu rodinu ani neobtěžovala, jenom jsem si malou vzala na písek a tam jsme si hrály a jí to docvaklo až po třetí návštěvě, když já jsem tam přijela, že ona furt čekala, že se mnou pojede domů. Tak jsem si říkala...kde je ta správná cesta? Jestli to děcko týrá, že jako za ní jezdím nebo jestli to useknout ale usoudila jsem,

že pro ni to bylo tak důležitý, že mě viděla, že se potřebovala pomazlit a přitisknout a pak mi ta přestoukanka říkala, že jak jí to docvaklo teda, že se mnou domů nepojede tak že seděla a plakala a plakala. No a pak jsem dostala další dítě, takže mi ji začali vozit její pravi prarodiče, abychom se viděli, ona mě má taky za babičku prostě. Je to o tom zvykání no... těm dětem to nevysvětlíte nijak. U těch mimin je to vždycky měsíc minimálně, ono si musí zvyknout na vůně... na všecko. Ti, co si to děcko přebírají potom tak u mě třeba spí...jednou tady přespávali takhle od listopadu do května – každé víkend, to fakt nekecám. Oni měli mou ložnici a takhle to bylo no, to se hrozně soudně protahovalo celý... Ale většinou je to zvykání tak zhruba měsíc. Já vždycky nabízím, že se můžou kdykoliv ozvat, kdyby děcko nějak trpělo, plakalo...Ono někdy stačí i po telefonu, že třeba uslyší můj hlas, že jim zazpívám. Já píšu historii dítěte, kde píšu všechny informace pro ty, co si to děcko berou. Mám takhle složku pro všechny ty děcka, mají ode mě vždycky milion fotek...Tam jim do podrobně všecko vypíšu, co děcko má rádo a tak, aby věděli. Taky jsem si vytvořila takovej předávací protokol, abysme jako podepsali všecko, co jim předávám no.

Jak trávíte čas, který máte po předání dítěte do další péče a za jak dlouhou dobu jste schopna přijmout další dítě?

Mě právě ten odchod vždycky dělá problém, to děcko předat...Já jsem z toho vždycky zničená. Musím okamžitě vycestovat někam pryč, abych si vyčistila hlavu, protože jinak doma furt brečím. Jako to předání je hrozně těžký, mě vždycky úplně krvácí srdce. Jak tady ještě vidím ty věci jejich jo, jednak jsem unavená hrozně...takže potřebuju pryč. A já si takhle vyčistím tu hlavu, to je jako tolik těch dojmů, že já, kdybych byla doma tak se mi ani nechce jít ven... bych brečela akorát, a to nemá cenu. A to máme všechny tak už odzkoušený, že každá máme něco, co nám jako pomáhá. Ale většinou tady to, že vypadne z domu a pak už to berete tak jako jinak. No ale je to hrozný. Na to vás nikdo nepřipraví, i když máme k dispozici tady doktora a všechno...ale to jako rozumem všechno víte, proč to děláte, že je to tak v pořádku ale ty emoce, to je hrůza. A máme to tak všechny. Ale když pak vidíte, že to funguje tak jste hrozně šťastná, že děcko je spokojený.

Přemýšlela jste někdy i o jiné formě NRP?

Já už jsem byla stará, já jsem celý život dělala velmi ráda svoji práci, ale pak jsem chtěla dělat něco co má smysl, no. Ale o dlouhodobé ne, protože já jsem začínala, když mi bylo 54 a to by bylo na celý život, a to bych nedala. Ted jsem fakt unavená jak zvíře, těch šest dětí bylo hrozně rychle za sebou, takže teď si musím odpočnout a pak se uvidí, no. Ono se to střádá, ta psychická zátěž a pak když máte desetkilový dítě, který furt taháte tak i ta fyzická no... takže já teďka uvidím...nechám to teďka plynout.